

sen. Vi har i denne Tid et afskrækkende Eksempel i Fru Alines Dukker, som foruden at fordumme hende selv, har ført andre ind paa en mere besværlig end lønnende Gaadegætning.

Barnets vaagnende moralske Sans møder ogsaa med sit Krav. Det maa tilfredsstilles ved Læsningen som i Livet. Men Moralen maa ikke træde for alvorligt frem gennem Morskabslekturen. Skjult bag Eventyrets brogede Fjer som i den ligefremme Fortællings beskedne Dragt skal den umærkelig liste sig ind i Barnets Tankegang, saa at den føles som en Forudsætning. Man maa i det hele tage varligt paa Barnets ureflekterede Forestillinger. Dets henrivende Naivitet vil man ellers let kunne berøve det — den Naivitet, som kan have en saa forunderlig snart skælnsk, snart rørende Ynde. Jeg kommer til at tænke paa en lille Dreng, hvis Fader, som ellers var en god Fader, havde forløbet sig imod ham i Hidsighed og Haardhed. Da alt var vel overstaaet, og Drengen efter Forsoningen sad paa hans Skød, famlede den lille Haand ved hans Vest. Paa Spørgsmaalet: „Hvorfor sidder Du saadan og føler paa mig?“ svarede Barnet: „Jeg vil føle, om dit Hjerte er meget haardt.“

Mere reflekteret er den lille Pige, til hvem Moderen siger: „Sørg nu ikke altfor meget, fordi Bedstefa'er er død!“

Hun svarer: „Nej, for jeg har en Trøst.“

„Hvad er det for en Trøst?“

„Det er min Glæde,“ siger hun.

Her er det kun Formen, der er naiv.

Barnet maa ikke have Følelsen af, at Morskabsbogen vil give Lærebogens Rolle. Naar Munden er spidset efter en Kage, smager et Stykke Rugbrød ikke.

Tidligere kendte man ikke meget til Overvejelser med Hensyn til Børns Læsning. Der gaves ikke saa mange Børnebøger som nu, da der voksede en omfattende Literatur op. Naar man var færdig med de reglementerede: Grims Eventyr — H. C. Andersens dito — Robinson — Tusind og en Nat — og et eller andet oversat fra engelsk, ja, saa tog man uden at blinke fat paa de Ældres Lektüre Cooper, Marryat, Walter Scott, Ingemann, Tiecks „Fantasus“. Det vilde føre for langt at bedømme disse Tings Indflydelse paa det barnlige Sind — kun noget enkelt kan jeg dvæle ved.

Sikkert er det, at ofte havde en Kritik ikke været af Vejen. En moderne Fader vilde have snappet f. Eks. Ingemanns Eventyr: „Moster Marie“ og „Det forbandede Hus“ ud af sit Barns Haand, inden det ved disse mørke Spøgelsehistorier havde faaet ødelagt mangel Nat og mangel ensom Time.

Den behagelige kildrende Gysen, som de ved højlys Dag foraarsagede, voksede i Mørket til en ulidelig Angst, der fik Blodet til at banke i Feber og hallucinerede Sanser, saa at man saa og hørte, hvad der ikke var til at se eller høre.

Tiecks fantastiske, ligesom med Naturen sammenvoksede Eventyr gjorde, trods deres tidt gribende Mystik, ikke den Fortræd. De aabnede Indgangen til det, Goldschmidt kalder den anden Verden — en Verden af Romantik og Poesi, af Længsel og Drømme, af anende Forstaaen af Menneskets Slægtsskab med Naturen, af Følelsen af vor Afhængighed under dens hemmelighedsfulde Kræfter og dens uudforskede Lovbundethed.

Tilsøret og gaadefuldt talte disse Eventyr til en. Snart skælnsk og naivt som Fuglenes Passiar med Rødhætte, snart mørkt og alvorligt som Aftenstemningen i den blonde Egbert. Man blev henreven — betagen —, enten man saa Alferne danse med den lille Marie, eller man hørte Naturens dumpe, klagende Smertensskrig, da Christian ene i den øde, vilde Bjergegn trækker Alruneroden op. Bag Birketræerne saa man den lille Hund Strohman og hørte Fuglen synge sit evige: „Waldeinsamkeit, die mich erfreut —.“

Jeg talte før om Barnets moralske Sans. I de fleste Eventyr gemmes der en Slags Moral. Det gaar i Almindelighed de gode af Hjertet lykkeligt til Slutning, hvor meget ondt de saa har maattet døje først. Den enfoldige Uskyldighed kommer til Ære og Værdighed, Ondskaben, hvor snedig den end er, trækker det korteste Straa. Mikkelt Ræv bliver idelig bragt i Forlegenhed og maa adskillige Gange lade sin pragtfulde Svans i Stikken. Naar Ulven har fortæret de syv Gedevid, faar den Maven sprækket op og fyldt med Sten. Den onde Stedmoders Rænker bringer hende paa Baalet — det forurettede Pige-barn bliver Dronning i Riget. Hvor denne Moral ikke findes, som i Skemteeventyrerne og f. Eks. Andersens: Fyrtøjet — Soldaten, Helten i det, bryder sig fejl om Lov og Ret og naar dog frem til Verdens Herlighed —, der fortælles det i Lystighed og Kaadhed, det bliver til Løjer, man forlanger ikke andet af det end at komme til at le. Og le skal Barnet — le af de skarpe Modsætninger, af de drastiske Overdrivelser. I Hunden med Øjne saa store som Rundetaarn har det urimelige naaet en saadan Overdrivelse, at det næsten bliver genialt.

At den grimme Ælling efter at være bleven overset og foragtet bliver den skønne, beundrede Svane — at den lille graa Nattergal synger den kunstige, diamanbesatte Fugl ud af Keiserens Hjerte, det er god, gammel Eventyr-Tradition. Den peger altid hen paa det etiske endelige Sejr over enhver Modstand, lovende det en Retfærdighedens Gengældelse, som rigtignok ikke altid kommer til Syne i det virkelige Liv. Men uden denne Tro vilde Barnet ikke længe vedblive at være Barn. Hver Gang den ubarmhjertige virkelige Verden berører det noget af dets Tillid til denne Retfærdighed, dræbes der et Stykke Barnlighed i det — rokkes der ved den Grundvold, hvorpaa det skal leve i Alvor og i Leg.

Det bør være Børnelitteraturens Opgave at byde Barnet den sunde Oplivelse og Glæde, som Livet til Tider ikke giver eller mangelfuldt yder. Dens Maal bør være at have Tilfredsstillelse for Barnets Fordring til Underholdning, at møde dets Evner med Forstaaen, at give det et Indtryk af en Harmoni, en Enhed i Livet, som først det udviklede, voksne Menneske har Kraft til at leve foruden. Kommer saa Skuffelserne — Storm og Byger, saa har den sunde Næring bidraget til at give det Kraft til at staa imod. Tilliden til det godes Magt, selv om det tilsyneladende ikke høster nogen Løn, vil det da være modnet nok til at bevare. Deri vil det finde den fasteste Støtte for Livet.

(Fortsættes.)

Fra vor Brevkasse.

Fru Johanne Meyer!

Det glæder mig at se Fru Nico Beck-Meyers Billede og læse om hende i Deres Blad. Men saa kom det svære Punkt. Hun maatte forlade sin Tro og beholdt kun som sin hele Religion Paulus 133 Kap., Brevet til Korintherne. Ja, det er dejligt at kunne leve efter det; men hvordan kan det skilles fra Troen lige saa lidt som Troen kan skilles fra et saadant Liv, nemlig at kunne praktisere Kristendommen i Livet.

Ja, kunde vi Kvinder leve os ind i at praktisere Kristendommen, da har vi noget evigt, der er værd at kæmpe og leve og dø for i Fredens og Kærlighedens Aand.

Vor kære gamle Pastor Svejstrup er nu gaaet bort. Han troede og han praktiserede Kristendom og han optog „Fredssagen“. Hvorfor jeg kunde ikke nægte mig selv den Tilfredsstillelse at skrive nogle af mine Tanker ved hans Bortgang.

Det Fredens Ord, som evigt, evigt varer, det var han Talsmand for paa Jord som faa — hvad Under, at det i vort Hjerte genlydt svarer, han leved' i det, paa det hans indre Øje stadig saa.

Derfor det faldt ham let paa Jordens Fred at tænke, ja han gik med, han glæded' sig derved og vi slog Følge — om mulig nu ved Voldgift at bryde Krigens Lænke, til Fjenden række kærlig Haand, vort Venskab aldrig dolge.

Vort Ønskers Land, vort Længsels Land, som har holdt ud i Vintre haarde og strænge, du skal se Sommer ved vor danske Strand, vi be'r Gud Fader det ej skal vare saa længe.

Mon der ikke nogen kan og vil virke paa Tydskerne for Fredssagen?

Kunde ikke nogle Fredsvenner rejse til Tydskland og virke paa Tydskerne for at der kunde vindes Forstaaelse for det sønderjydske Spørgsmaal.

Kolding, i August.

f.

Fru Redaktør!

Ved at læse om den Agitation, som Socialdemokratens Læsere har udfoldet, kom jeg til at tænke paa Kvindebladets Læsere; kunde vi ikke gøre lige saa? I faa Uger har de samlet 2.600 nye Holdere til deres Blad. De har følt, at det er de nye Idéer, der maa spredes; — dersom vi, der forstaaar, at netop Kvindens Ligestilling med Manden betyder Arbejderspørgsmalets Løsning, kunde vi ikke gøre det samme for vort eget Blad?

Det lille Kvindeblad er virkelig saa mangesidigt og interessant, at jeg blot vilde ønske, det kunde blive rigtig udbredt og læses af saa mange som muligt. Det vilde gøre Gavn i vide Kredse!

Derfor, lad os prøve en Agitation hver i sin Kreds.

m.

Ædelt Vildt.

En Kvindes Roman. Af Ida Boy-Ed.

„Dersom Moder ikke er bedre i Morgen, telegraferer jeg efter Onkel Lothar“, sagde hun.

„Det skulde De“, udbrød Anna ivrig, „thi naar Hr. Professoren har været her i Besøg, har Fruen altid været som forvandlet.“

Ottile gik da igen i Dag alene ud i det